

ministri käskkiri

Tartu

13. november 2012. a nr 604

Valga Jaanikese Kooli teenistusliku järelevalve õiendi kinnitamine

„Vabariigi Valitsuse seaduse“ § 93 lõike 2 punkti 1 ja § 95 lõike 1 ning Vabariigi Valitsuse 10. veebruari 2005. a määruse nr 28 „Haridus- ja Teadusministeeriumi põhimäärus“ § 23 lõike 2 punkti 22 ja § 24 lõike 1 alusel:

1. Kinnitan õiendi (juurde lisatud) teenistusliku järelevalve läbiviimisest Valga Jaanikese Koolis ning teen õiendi viiendas osas nimetatud ettekirjutused.
2. Kooli direktoril teavitada Haridus- ja Teadusministeeriumi välishindamisosakonda ettekirjutuste täitmisest viie tööpäeva jooksul peale ettekirjutuse täitmise tähtaega.
3. Käesolevat käskkirja on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse „Halduskohtumenetluse seadustikus“ sätestatud korras.

Jaak Aaviksoo
minister

Lisa
KINNITATUD
haridus- ja teadusministri 13. novembri 2012. a
käskkirjaga nr. 604

ÕIEND
TEENISTUSLIKU JÄRELEVALVE LÄBIVIIMISE KOHTA VALGA JAANIKESE KOOLIS

I. SISSEJUHATAV OSA

- 1.1. Valga Jaanikese Kool (edaspidi *kool*) on Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatav õppeasutus aadressil Viljandi mnt 82, 68205 Valga.
- 1.2. Teenistuslik järelevalve viidi koolis läbi ministri 19.10.2012 käskkirja nr 514 „Teenistusliku järelevalve läbiviimine Valga Jaanikese Koolis“ alusel.
- 1.3. Teenistuslikku järelevalvet kooli juhtimise ja kooli tegevuse seaduslikkuse ja otstarbekuse üle õpilaste turvalisuse tagamisel koolis ja õpilaskodus teostasid Haridus- ja Teadusministeeriumi välishindamisosakonna asejuhataja Hille Voolaid, välishindamisosakonna peaekspert Heidi Kiuru, üldharidusosakonna peaekspertid Tiiu Rahuoja ja Siiri Lepasaar.
- 1.4. Teenistuslik järelevalve toimus ajavahemikul 22.–26. oktoober 2012.
- 1.5. Teenistusliku järelevalve käigus vesteldi kooli direktoriga, õppealajuhatajaga, sotsiaalpedagoogiga, õpetajaga, kasvatajaga, õpilase elukohajärgse kohaliku omavalitsuse (edaspidi KOV) lastekaitse spetsialistiga, tutvuti kooli ja õpilaskodu dokumentatsiooniga ning koolis toimunud vägivallajuhtumitega seotud asjaolude kohta esitatud selgitustega.

II. OLUKORRA KIRJELDUS

- 2.1. Töökorraldus kooli õpilaskodus ja õpilaskodus aset leidnud õpilase turvalisust ohustava juhtumi lahendamise
- 2.1.1. Koolis toimus oktoobris 2012 vägivaldajuhtum ühe õpilase suhtes. Juhtumiga seotud selgitustest ja vestlusest kooli direktori, õppealajuhataja, sotsiaalpedagoogi, õpetaja, kasvataja, KOVi lastekaitse spetsialistiga selgusid järgmised asjaolud:
- 1) 09.10.2012 oli nimetatud õpilane pöördunud koolipäeva alguses direktori poole ja palunud luba koju sõita, põhjuseks soov tuua kodust soojad riided. Sotsiaalpedagoogile tundus tüdruku soov ebatavaline ja ta püüdis selgitada välja tõelist põhjust. Seepeale põhjendas õpilane kojuminekusoovi väsimusega ja vajadusega puhata. Vestluse käigus muud põhjust välja ei tulnud. Sotsiaalpedagoog küsis ka klassijuhataja arvamust, kes pidas soovi põhjendatuks, kuna oli täheldanud õpilasel nii väsimuse märke kui seda, et õpilasel on viimasel ajal kaaslastega suhted teravnenud. Õpilase edasijõudmine koolis oli hea. Keegi õpilasega suhelnud täiskasvanutest ei märganud mingeid vägivalda kasutamise tunnuseid. Õpilane osales esimestes tundides tavapäraselt. Kojusõidu kooskõlastas sotsiaalpedagoog perega.
 - 2) 10.10.2012 jõudis kooli juhtkonnani informatsioon õpilase elukohajärgse KOVi lastekaitse spetsialistilt, et eelmisel päeval koolist lahkunud õpilase suhtes on koolikaaslased tarvitanud vägivalda ning õpilase pere on pöördunud politseisse. Koolile sai teatavaks, kes vägivalda kasutasid, samas jäi ebaselgeks juhtumi toimumise aeg ja tekitatud vigastused, kuna õpilane ei viibinud enam koolis. Kool alustas juhtunu asjaolude selgitamist.
 - 3) Pärast laekunud informatsiooni, samal päeval kl 11–12 vahel, korraldati koolis direktsiooni nõupidamine, kus osalesid ka koju sõitnud õpilase suhtes vägivalda kasutanud neli tüdrukut ja õpilaskodu kasvataja. Tüdrukud tunnistasid vägivalda kasutamist. Sündmuse aeg jäi selgusetuks. Juhtunu tõsidust oli seletuste järgi raske hinnata, kuna koolist lahkunud õpilase ütlusi ei olnud. Vastu võeti järgmised otsused: direktor võtab kontakti koju sõitnud õpilase perega; vägivaldajuhtumis osalenud tüdrukute suhtes kohaldatakse mõjutusvahendina klassi väljasõidul osalemise keeldu; juhtunust parema pildi saamiseks küsitletakse kõiki juhtunuga seotud õpilasi ja personali; lepiti kokku uus juhtkonna koosoleku aeg, kus osalevad kõik juhtunuga seotud õpilased ja täiskasvanud.
 - 4) Peale koosolekut helistas direktor koolist lahkunud õpilase perele, keda informeeriti, et kool tegeleb juhtumi asjaolude selgitamisega. Telefonivestluses selgus, et õpilase väitel käis ta oma verevalumeid kooli meditsiinitöötaja juures näitamas, mis aga meditsiinitöötaja kinnitusel ei vastanud tõele.
 - 5) 11.10–12.10.2012 tegelesid sotsiaalpedagoog ja õppealajuhataja juhtunu asjaolude selgitamisega. Vesteldi personali, juhtumis osalenud õpilaste ja teiste õpilaskodu õpilastega. Informatsiooni põhjal oli alust arvata, et juhtum leidis aset õpilaskodus 08.10.2012 öörahu alguses (kl 22.00).
 - 6) 15.10.2012 teavitas kooli sotsiaalpedagoog õpilase elukohajärgse KOVi lastekaitse spetsialisti koolis välja selgitatud asjaoludest ning sellest, et selgitamist jätkatakse. Samas andis KOVi lastekaitse spetsialist teada, et õpilane asub pärast vaheaega pere otsusel õppima kodukoha kooli.
 - 7) 16.10.2012 toimus direktsiooni nõupidamine, kus võeti vastu järgmised otsused: alandada kõikidel vägivaldajuhtumis osalenud tüdrukutel käitumise veerandihinnet, samuti informeerida nende lähedasi juhtunust ning kutsuda nad uue veerandi alguses kooli asja arutama. Klassijuhataja võttis ühendust õpilase perega ja sai teada, et pere pole pöördunud politsei poole.
 - 8) 17.10.2012 õhtul märkas kasvataja, et vägivaldajuhtumis osalenud tüdrukud on millestki häiritud. Vestluse käigus püüdis ta välja selgitada, mis ärevust põhjustab. Tüdrukud ütlesid, et nad on hakanud saama võõrastelt inimestelt ähvardavaid e-kirju, kuna nad olid internetti üles laadinud video, millel oli näha vägivalda kasutamine kaasõpilase suhtes. Olles videot näinud, kutsus kasvataja koheselt direktori kooli. Videot vaadates selgus, et juhtunu leidis aset klassiruumis. Varasemalt uuritud vägivaldajuhtum oli tüdrukute sõnul leidnud aset õpilaskodus, seega tuli ilmsiks, et aset on leidnud kaks vägivaldajuhtumit.

- 9) 18.10.2012 hommikul hakati koolis tegutsema hädaolukorra plaani alusel. Esmalt teavitas kooli direktor toimunust telefoni teel Haridus- ja Teadusministeeriumi üldharidusosakonna peaeksperti ning edastas e-kirja teel videoklipi. Samal päeval koostati koolis poliitsele avaldus õpilase suhtes toime pandud vägivallajuhtumi uurimiseks ning toimus kriisimeeskonna koosolek, kus osalesid kõik pedagoogid. Koosoleku käigus otsustati lapsevanemate teavitamine, laste ning meediaga suhtlemine.
 - 10) Vestlustest ja selgitustest ilmnes, et videol toimunud juhtum leidis tõenäoliselt aset laupäeval, 6. oktoobri pärastlõunal. Kuna tegemist oli nädalavahetusega, siis viibis õpilaskodus kokku kuus õpilast, neist neli tüdrukut. Kasvataja loal viibisid tüdrukud oma „koduklassis“ (1 korrus, mitte õpilaskodu ruum) pärastlõunasel ajal, et muusikat kuulata. Kuna muusika oli vahepeal väga vali ja tüdrukud olid klassiruumis pikemat aega, käis kasvataja tüdrukuid korduvalt vaatamas ja ka keelamas. Koolijuhhi hinnangul ei taganud kasvataja piisavat järelevalvet õpilaste üle, kuigi õpilaskodus viibis sel ajal vaid kuus õpilast.
 - 11) Õpilaste selgituste ja koolis läbi viidud menetluse käigus toimus kooli õpilaskodus sama õpilase suhtes ka teine juhtum, mis vestluste ja selgituste kohaselt leidis aset esmaspäeval, 8. oktoobril uneaja alguses ehk kl 22 paiku. Sel ajal viibis õpilaskodus 30 last ja üks kasvataja abi. Juhtum leidis õpilaste ütluste järgi aset siis, kui kasvataja abi käis õues väravaid sulgemas. Kell 22 on õpilaskodu päevakava järgi öörahu. Korralduslikult ei tohi tekkida olukorda, kus õpilaskodu õpilased on järelevalveta.
- 2.1.2. „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 39 lõike 4 kohaselt määratakse õpilase elukorraldus õpilaskodus ning õpilaskodusse vastuvõtmise ja õpilaskodust väljaarvamise tingimused ja kord õpilaskodu kodukorras. Õpilaskodu kodukorra kehtestab kooli direktor ning see esitatakse enne kehtestamist arvamuse andmiseks õppenõukogule, hoolekogule ja õpilasesindusele.
- 1) Kooli õpilaskodu kodukord oli kinnitatud direktori 09.01.2012 käskkirjaga nr 1-1/1. Kodukord oli läbi arutatud õppenõukogus (26.10.2011 protokoll nr 2), hoolekogus (28.02.2012 protokoll nr 3), õpilasesinduses ei ole arutatud.
 - 2) Õpilaskodu asub kahekordse koolihoone teisel korrusel. Õpilaskodus on üks väike ruum mängimiseks, kus on kaks arvutit, mänguasju selles ruumis ei ole. Asjad mängimiseks asuvad keldrikorrusel, mida saab kasutada kasvataja teadmisel või temaga koos. Vaba aja sisustamiseks puudub puhkeruum. Õpilaskodu õpilased kasutavad pärast koolipäeva lõppu õppimiseks samal korrusel asetsevat kaht klassiruumi. Peale selle on neil klassijuhatajatega kokkuleppel võimalik kasutada ka oma „koduklassi“ õppimiseks, muusika kuulamiseks või muudeks vaba aja tegevusteks. Üldine suhtumine personali poolt on selline, et õpilaskodu on seal olevatele õpilastele kodu eest ning liigne vabaduse piiramine ei ole vajalik.
 - 3) Kooli õpilaskodu üldine olukord on rahuldav. Õpilaskodu tubades on nari(d) ja kapp ning rohkem mööblit tubadesse ei mahu. Õpilaskodus on ühe ruutmeetri kohta õpilasi normist rohkem. Järelevalve ajal selgus, et õpilaskodus on probleeme ka ventilatsiooniga.
 - 4) Kodukorra järgi on keelatud suuremate tehnikasjade toas hoidmine, samuti annavad õpilased mobiiltelefonid õiseks ajaks hoiule kasvatajate ruumi. Igal õpilasel on keldrikorrusel lukustatud kapis võimalik hoida oma isiklike asju ja riideid.
 - 5) Õpilastel on võimalus osaleda kooli huviringides, kuigi huvi nendes osalemise vastu on käesoleval õppeaastal eelmisega võrreldes vähenenud.
 - 6) Õpilaskodu töötab päevakava alusel. Päevakava on õpilaskodus hästi kättesaadav ja nähtaval kohal. Õpilaskodu päevakava on kehtestatud õppenädala jaoks, kuid puhkepäevade päevakava on kehtestamata.
 - 7) Õpilaskodu töökorralduse eest vastutab õppealajuhataja. Kasvatajate toas peetakse valvepäevikut, kuhu pannakse igapäevaselt kirja, kui palju lapsi õpilaskodus viibib ning päeva jooksul toimunud rikkumised, vajadusel kirjutab meditsiinitöötaja vihikusse üles laste jaoks vajaliku ravi, ravimite annustamise ning sageduse.

- 8) Õpilaskodu juhtumitega tegeleb õppealajuhataja, kes käib õpilaskodus nädala sees igal hommikul ning vaatab valvepäeviku sissekandeid, arutab toimunu läbi öökasvatajaga ning viibib õpilaskodus tundide alguseni. Kui ööpäeva jooksul on toimunud korrariikumine või muu juhtum, siis õppealajuhataja otsustab, mil viisil juhtumiga tegeldakse. Mõne juhtumi lahendamist analüüsides selgus, et info sotsiaalpedagoogini ei jõudnud, kuigi oleks õpilaskodu kodukorda arvestades pidanud jõudma.

2.1.3. „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 39 lõike 5 kohaselt on õpilaskodu rühma täitumuse ülemine piirnorm 24 õpilast. Kooli pidaja võib direktori ettepanekul ning hoolekogu nõusolekul kehtestada suurema rühma täitumuse ülemise piirnormi.

- 1) Kooli õpilaskodu nimekirjas on kokku 31 last, millest on moodustatud kaks kasvatusrühma. Rühmade suurus on väiksem kui „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ sätestatud rühma suuruse piirnorm (24).
- 2) Õpilaskodus töötab neli kasvatajat ja kaks öökasvatajat. Kasvatajate tööaeg nädala sees on E–N kl 12–22, R 12–21 ja L–P 8–21. Töö toimub graafiku alusel. Kasvatajate tööaeg on haridus- ja teadusministri 08.12.2010 määruse nr 74 „Koolitöötajate miinimumkoosseis“ § 4 lg 1 p 1 kohaselt öörauni, mistõttu R–P ei vasta kasvatajate tööaeg määruses toodud normile.
- 3) Haridus- ja teadusministri 08.12.2010 määruse nr 74 „Koolitöötajate miinimumkoosseis“ § 4 lg 1 p 1 ja lg 5 kohaselt peab olema päevasel ajal rühma kohta kasvataja ja kasvataja abi. Personali koosseis õpilaskodus on päevasel ajal väiksem nimetatud määruses kehtestatud. Päevasel ajal on kasvataja abi ainult hooldus- ja toimetulekuklassi õpilastel (3 õpilast). Seega on päevasel ajal kasvataja abi ametikohti vähem.
- 4) Öökasvatajad ehk kasvataja abid on pedagoogilise hariduseta inimesed. Nende tööaeg on kl 21–8. Kell 21–22 on õpilaskodus kasvataja ja abikasvataja. Üheskoos valmistatakse ette lapsed magama minemiseks ning pärast seda on õpilaskodus õpilaste juures üks inimene kogu öö. Arvestades haridus- ja teadusministri 08.12.2010 määruses nr 74 „Koolitöötajate miinimumkoosseis“ § 4 lg 2 ja 3 kehtestatud, peab öisel ajal olema ühe magamiskorpuse kohta tööl üks kasvataja abi. Seega vastab kasvataja abide öine tööaeg etteantud normile.
- 5) Haridus- ja teadusministri 11.08.2010 määruse nr 39 „Õpilaskodu tegutsemise tingimused ja kord“ § 3 lg 1 kohaselt määrab õpilaskodu personali koosseisu direktor ning sama paragrahvi lõike 2 kohaselt peab direktori poolt määratud õpilaskodu personali koosseis võimaldama osutada õpilasele õpilaskodus nimetatud määruses sätestatud teenuseid ja abi ning arvestama „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 74 lõike 2 alusel kehtestatud nõudeid õpilaskodu personali miinimumkoosseisule. Kooli direktor ei ole lähtunud personali koosseisu kinnitamisel nimetatud õigusaktidest ja ei ole korraldanud õppeasutuse kasvatustegevust viisil, et oleks tagatud järelevalve õpilaste üle.

2.2. Vaimse ja füüsilise turvalisuse tagamine koolis

2.2.1. „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 44 lõike 1 kohaselt tagab kool õpilase koolis viibimise ajal tema vaimse ja füüsilise turvalisuse ning tervise kaitse ning lõike 2 kohaselt sätestatakse õpilaste ja koolitöötajate vaimset või füüsilist turvalisust ohustavate olukordade ennetamise, neile reageerimise, juhtumitest teavitamise, nende juhtumite lahendamise ning meetme rakendamise kord kooli kodukorras kooli pidaja nõusolekul.

- 1) Kooli kodukord on kinnitatud direktori 15.12.2010 käskkirjaga nr 1.1-2/51. Õpilasreeglite osa kodukorrast oli infostendil ja klassiruumides väljas. Õpilastele tutvustavad kodukorda klassijuhatajad, lastevanematele tutvustatakse kodukorda lapse kooli vastuvõtmisel ning veebilehe vahendusel. Kuni 19.10.2012 oli kooli veebilehel kättesaadav kodukorra vanem versioon, milles puudus turvalisust käsitlev osa.
- 2) Koolis rakendatakse meetmeid turvariskide ennetamiseks, kodukorras on neist välja toodud, et koolis töötab sotsiaalpedagoog, kelle poole saab õpilane, õpetaja, kooli töötaja või lapsevanem oma probleemidega pöörduda, ning tugi- ja mõjutusmeetmete loetelu.

- 3) Õpilase jaoks on kodukorras loetletud liiga palju erinevaid töötajaid, keda õpilane peab olenevalt olukorras teavitama, osaliselt on need vastukäivad. Kooli kodukorra punkti 12.8 alapunkt 4 järgi on koolitöötajad kohustatud reageerima õpilaste ning koolitöötajate turvalisust ohustavate olukordade ilmnemisel vastavalt oma ametijuhendile. Õpetaja, kasvataja, abiõpetaja, klassijuhataja ja direktori asetäitja õppe- ja kasvatustöö alal (tegelikult on koolis ametinimetusena kasutusel termin õppealajuhataja) ametijuhendid sätestavad nende vastutuse turvalisuse tagamise osas, kuid ei kajasta, kuidas vastavad töötajad peaksid turvalisust ohustavates olukordades reageerima. Hädaolukorra lahendamise plaanis on spetsiifiliste juhtumite puhul reageerimisliinid määratletud.
 - 4) Ametijuhendites sätestatu ja tegelik töökorraldus ei ole kooskõlas ning on töötajatele ebaselge. Ametijuhendites (nt klassijuhataja p 7, aineõpetaja p 9) on sätestatud, et tuleb teha koostööd psühholoogiga. Psühholoogi koolis ei tööta, koolis on sotsiaalpedagoog. Sotsiaalpedagoog allub ametijuhendi järgi direktorile ja õppealajuhatajale, kuid õppealajuhataja ametijuhendi järgi alluvad temale aineõpetajad, kasvatajad, aga mitte sotsiaalpedagoog. Tööülesannete jaotus sotsiaalpedagoogi ja õppealajuhataja vahel ei ole selgelt määratletud. Ametijuhendi järgi peaks sotsiaalpedagoog olema koolis peamine juhtumitöö korraldaja. Vestlustes selgus, et osa juhtumitest, eriti õpilaskoduga seonduvad, ei jõua lahendamiseks õppealajuhatajalt sotsiaalpedagoogini. Sotsiaalpedagoogi kaasab õppealajuhataja enda sõnul siis, kui selleks on vajadus. Direktori sõnul tegeleb sotsiaalpedagoog peamiselt õppepäeva vältel tekkivate juhtumitega, õppealajuhataja õpilaskoduga seotud juhtumitega.
 - 5) Järelevalve läbiviimisel peetud vestlusel ütles sotsiaalpedagoog, et juhtumi uurimise käigus peetud direktiooni koosolekul ütlesid mitmed töötajad, et nad olid varem märganud, et tüdrukute vahel on tekkimas suhetega probleeme. Sotsiaalpedagoogi sõnul teda nendest juhtumitest ei teavitatud, mistõttu ta ei saanud piisavalt vara sekkuda.
- 2.2.2. „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 44 lõige 3 sätestab, et õpilaste ja koolitöötajate vaimse ja füüsilise turvalisuse ja tervise kaitseks ning vaimse ja füüsilise vägivalla ennetamise abinõude rakendamiseks kooli kodukorras sätestatu kohaselt loob võimalused kooli pidaja ning selle korraldab direktor.
- 1) Koolis rakendatakse erinevaid meetmeid turvalisuse tagamiseks, turvalisus on seatud üheks kooli põhiväärtustest. Koolikeskkonna turvalisust on analüüsitud ja viidud sisse uusi meetmeid, teemat on käsitletud hoolekogu koosolekutel (protokollid 28.02.2012; 23.05.2012).
 - 2) Kasutatavatest praktikatest võib välja tuua näiteks korrapidajaõpetajate süsteemi toimimise koolipäeva jooksul; koolis töötab sotsiaalpedagoog, kes tegeleb peamiselt juhtumitega, millega on tema poole pöördunud õpilased, lapsevanemad või kooli töötajad; regulaarselt teostatakse riskianalüüsi ning koostatakse tegevuskava terviseriskide ennetamiseks ja vältimiseks; on olemas tööohutusjuhendid töötajatele; koolis on olemas tuleohutusjuhend, hädaolukorra lahendamise plaan, õpilaskodu kodukord.
 - 3) Kooli õppekavaarenduses on pööratud eelneval õppeaastal rõhku läbiva teema „Tervis ja ohutus“ õpitulemuste täpsustamisele. Turvalisus on seatud kooli üheks põhiväärtustest. On osaletud politsei, terviseedenduse ja piirkondliku õppenõustamiskeskuse poolt koolidele pakutud tegevustes. Koolis on viidud sisse väärtusõpetuse tunnid ja 6. klassis valikainena meediaõpetus. Regulaarselt viiakse läbi klassijuhatajatunde, kus on käsitletud erinevaid ohutusega seotud teemasid.
 - 4) Koolis on eesmärgiks seatud kodukorra täiendamine ja regulatsioonide ühtlustamine erinevates kooli tööd reguleerivates dokumentides. Järelevalve läbiviimise ajaks ei olnud seda tehtud.
- 2.2.3. „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 44 lõike 4 kohaselt tagatakse vägivalla ennetamiseks koolis järelevalve õpilaste üle kogu õppepäeva vältel. Ruumide ja territooriumi kasutamine korraldatakse võimaluse piires selliselt, et see aitaks ennetada õpilaste ja koolitöötajate vaimset või füüsilist turvalisust ohustava olukorra tekkimist.
- 1) Turvalisuse tagamiseks on koolimajas varjatult tegutsemise kohad ja võimalused viidud miinimumini. Iga õppepäeva vältel peab korda neli korrapidajaõpetajat. Neist kaks töötavad kl 15ni. Hommikul võtab lapsi vastu korrapidajaõpetaja, kes alustab tööd 20 minutit enne koolipäeva algust. Sööklaasse saadavad õpilasi vastava ainetunni õpetajad.

- 2) Õpilaskodus kasutatakse öhtul tegevuseks kahe korruse ruume. Personali koosseis õpilaskodus on väiksem õigusaktides sätestatud (õiendi p 2.1.3).

2.2.4. „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 44 lõike 5 kohaselt võib kool õpilaste ja koolitöötajate turvalisust ohustava olukorra ennetamiseks ning olukorrale reageerimiseks kasutada kooli territooriumil jälgimiseadmestikku turvaseaduses sätestatud tähenduses ja korras, arvestades „Isikuandmete kaitse seaduses“ sätestatud nõudeid. Jälgimiseadmestiku kasutamise kord sätestatakse kooli kodukorras.

Jälgimiseadmestikku koolis seni kasutatud ei ole, kuid koolijuht võiks kaaluda maja ümbruses ning koridorides jälgimiseadmestiku kasutamise otstarbekust.

2.2.5. „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 45 lõike 1 kohaselt käsitatakse hädaolukorrana sündmust või sündmuste ahelat, mis ohustab koolis viibivate isikute elu ja tervist, kahjustab oluliselt keskkonda või tekitab ulatuslikku majanduslikku kahju. Sama paragrahvi lõike 2 kohaselt loob kooli pidaja võimalused ja direktor korraldab õpilaste ja koolitöötajate kaitse hädaolukorras. Lõike 3 alusel korraldab direktor kooli hädaolukorra lahendamise plaani väljatöötamise, kaasates vajaduse korral õppenõukogu ja hoolekogu ning eksperte. Lõike 4 kohaselt kehtestab hädaolukorra lahendamise plaani direktor.

- 1) Kooli hädaolukorra lahendamise plaan on kinnitatud direktori 27.09.2011 käskkirjaga nr 1.1-2/69. Hädaolukorra lahendamise plaan on välja töötatud ning esitatud eelmisel õppeaastal Politsei- ja Piirivalveameti Lõuna-Eesti prefektuurile tagasiside saamiseks.
- 2) Hädaolukorra lahendamise plaanis on kajastatud „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ sätestatud nõuded. Töötajate reageerimiskohustus kiiret sekkumist nõudvates olukordades on lahti kirjutatud. Hädaolukorra lahendamise plaanis on sätestatud, et alla 16-aastase isiku hooletusse jätmisest või emotsionaalse, füüsilise või seksuaalse väärkohtlemise ohvriks langemisest (või kui on oht, et ta selle ohvriks langeb) on seadusest tulenev kohustus teavitada lastekaitsetalitust või noorsoopolitseid.

2.3. Õpilase arengu toetamine koolis

2.3.1. „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 37 lõike 2 kohaselt tagatakse õpilasele vähemalt eripedagoogi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenus. Tugispetsialistide teenuse rakendamiseks loob võimalused kooli pidaja ning selle korraldab direktor.

Direktori 31.01.2012 käskkirjaga nr 1-1/13 on kinnitatud koolitöötajate koosseis. Koosseis on kooskõlastatud pidajaga 28.11.2011. Koolis on kehtestatud ja täidetud üks eripedagoogi, 0,5 sotsiaalpedagoogi, üks logopeedi ametikoht. Psühholoogi teenust kasutatakse õppenõustamiskeskusest. Direktori hinnangul piisab nendest ametikohtadest, tagamaks õpilastele tugiteenuste kättesaadavus.

2.3.2. „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 37 lõike 3 kohaselt korraldatakse õpilase arengu toetamiseks temaga koolis vähemalt üks kord õppeaasta jooksul arenguvestlus, mille põhjal lepatakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides, lõike 5 kohaselt kehtestab arenguvestluse korraldamise tingimused ja korra kooli direktor, esitades selle enne arvamuse andmiseks õppenõukogule ja hoolekogule.

- 1) Õpilaste arenguvestluste läbiviimise kord on kinnitatud direktori 15.12.2010 käskkirjaga nr 1.1-2/51. Arenguvestluse läbiviimise korras on sätestatud arenguvestluse läbiviimise korraldamiseks vajalikud sätted, nt arenguvestluse mõiste, eesmärk, osapooled, läbiviimise aeg, ettevalmistamine, soovituslik kava, vastastikune kokkulepe, õpilaste liikumine ja/või klassijuhataja vahetumine.
- 2) 2011/2012. õa-l õppis koolis 83 õpilast, arenguvestlused viis läbi klassijuhataja. 74 õpilase puhul toimusid arenguvestlused õpilasega vanema või kasvataja osalusel. Seitsme õpilase puhul vestles klassijuhataja ainult õpilasega, ühe õpilase puhul vestles klassijuhataja ainult kasvatajaga, ühe õpilasega arenguvestlust läbi ei olnud viidud, kuna õpilase vanem töötas välisriigis.

2.3.3. „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 37 lõike 4 kohaselt osalevad arenguvestlusel õpilane, klassijuhataja ja piiratud teovõimega õpilase puhul vanem. Kui kool ei ole saanud koolikohustusliku õpilase vanemaga kontakti, et leppida kokku arenguvestluse aeg või vanem ei ole teistkordselt ilmunud arenguvestlusele kokkulepitud ajal, teavitab kool sellest õpilase elukohajärgset valla- või linnavalitsust, kes korraldab vajaduse korral lapse õiguste kaitsmiseks vajalike meetmete rakendamise. Vajaduse korral kaasatakse ka teovõimelise õpilase vanem, kui õpilane on andnud selleks nõusoleku, teisi koolitöötajaid, tugispetsialiste ning õpilase elukohajärgse valla- või linnavalitsuse esindajaid.

- 1) „Õpilase arenguvestluse läbiviimise korra“ § 1 kohaselt osaleb arenguvestlusel õpilane, klassijuhataja ja õpilase seaduslik esindaja. Probleemide puhul teavitatakse lapse elukohajärgset omavalitsust.
- 2) Õppealajuhataja selgituste kohaselt osalevad arenguvestlustel kohalike õpilaste vanemad. Õpilaste, kelle sotsiaalmajanduslik taust on väga keeruline, vanemad arenguvestlusel ei osale. Sellisel juhul jagatakse informatsiooni kohaliku omavalitsusega, arenguvestlus viiakse läbi õpilase ja kasvatajaga. Seega ei ole koolisisene arenguvestluste tegelik läbiviimine kooskõlas „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 37 lõikes 4 ja kooli „Õpilase arenguvestluse läbiviimise korra“ §-s 1 kehtestatudga.

2.3.4. „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 46 lõike 2 kohaselt on haridusliku erivajadusega õpilane õpilane, kelle andekus, õpiraskused, tervises seisund, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õpest eemalviibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õppe kestuses, õppekoormuses, õppekeskkonnas (nagu õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, sealhulgas viipekeel või muud alternatiivsed suhtlusvahendid, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid), taotletavates õpitulemustes või õpetaja poolt klassiga töötamiseks koostatud töökavas.

Koolis õppis järelevalve läbiviimise ajal 83 õpilast, kes õpivad lihtsustatud õppekava järgi lihtsustatud, toimetuleku- või hooldusõppes. Koolis õpib ka käitumishäiretega õpilasi, kuid käitumishäiretega õpilaste klassi koolis moodustatud ei ole. Direktori selgituste kohaselt pole otstarbekas sellist klassi moodustada, kuna koolis õppivad lapsed on erineva diagnoosiga.

2.3.5. „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 47 lõike 2 kohaselt sätestatakse haridusliku erivajadusega õpilase õppe korraldamise põhimõtted kooli õppekavas. „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 17 lõike 1 alusel koostab kool riiklike õppekavade alusel õppekava, mis on koolis õpingute alusdokument, lõike 2 kohaselt kehtestab kooli õppekava kooli direktor. Kooli õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse andmiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

- 1) Kooli õppekava on kinnitatud direktori 07.09.2011 käskkirjaga nr 1.1-2/66. Kooli õppekava on läbi arutatud õppenõukogus (03.09.2012 protokoll nr 8), hoolekogus (23.05.2012 protokoll nr 4). Õpilasesinduses arutatud ei ole.
- 2) Vabariigi Valitsuse 16.12.2010 määruse nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ § 4 lg 12 kohaselt lähtutakse kooli õppekava koostades põhikooli riikliku õppekava §-s 24 kooli õppekavale esitatud nõuetest. Vabariigi Valitsuse 06.01.2011 määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lg 5 p 8 kohaselt esitatakse kooli õppekava üldosas õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted. Kooli õppekavas on erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted sätestatud, kuid pole kirjeldatud, kuidas on korraldatud õpilase arengu toetamine. Kooli õppekavas ei eristu koolile omased õppekorralduslikud põhimõtted ning nende rakendamise protsess.

2.3.6. „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 47 lõike 3 kohaselt määrab direktor isiku, kelle ülesandeks on haridusliku erivajadusega õpilase õppe ja arengu toetamiseks vajaliku koostöö korraldamine tugispetsialistide, andekate õpilaste juhendajate ja õpetajate vahel, lõike 4 kohaselt toetab ja juhendab haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel ning teeb õpetajale, vanemale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks, tehes selleks koostööd õpetajate ja tugispetsialistidega.

Direktori selgituste kohaselt täidab koordineerija ülesandeid õppealajuhataja, kuid koordineerija ülesandeid ei ole kirjeldatud üheski dokumendis, samuti pole kirjeldatud, kuidas toimub koordineerimisprotsess. Koordineerija selgituste kohaselt toimub koordineerimisprotsess järgmiselt: haridusliku erivajadusega õpilaste jälgimiseks koostatakse iga uue õpilase kohta individuaalne arengulugu; koordineerija koordineerib ja kontrollib arengulugude koostamist; klassijuhataja koostab õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardi; iga uue õpilasega tutvub logopeed ja annab kõneravi vajadusest teada klassijuhatajale ja koordineerijale; iga uue õpilasega tutvub kooliarst ja otsustab õpilase ravivõimlemise vajaduse üle, koordineerija lisab lapse võimalusel ravivõimlemise rühma; õpilase individuaalsele kaardile kantud esialgsed tähelepanekud arutab klassijuhataja koordineerijaga läbi esimese veerandi lõpus, mille põhjal otsustatakse täiendavate meetmete või teenuste rakendamise vajadus.

2.3.7. „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 48 lõike 4 kohaselt kirjeldavad meetmete rakendamise tulemuslikkuse hindamiseks kõik meetme rakendamisel osalenud õpetajad ja tugispetsialistid vähemalt kord õppeaastas õpilase arengut ja toimetulekut ning esitavad omapoolsed soovitusel.

Õppealajuhataja selgituste kohaselt tehakse iga õppeaasta lõpus kokkuvõtte õpilaste arengust. Kui õpilane tuleb kooli, siis individuaalse arengu jälgimise kaart täidetakse esimese veerandi jooksul. Õpilasega seotud spetsialistid täidavad õpilase individuaalse kaardi õppeaasta lõpus. Individuaalse kaardi täitmise eest vastutab klassijuhataja.

2.3.8. „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 48 lõike 5 kohaselt hindab meetmete rakendamise perioodi lõpul haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega meetme tulemuslikkust ning teeb ettepanekud vanemale ja vajaduse korral kooli direktorile edasisteks tegevusteks: meetme rakendamise lõpetamine; meetme rakendamise jätkamine samal või tõhustatud viisil; meetme vahetamine või muu meetme lisamine; täiendavate uuringute teostamine, eriarsti, erispetsialisti või nõustamiskomisjoni poole pöördumise soovitamise.

Kevadel tehakse individuaalse kaardi põhjal lapse arengust kokkuvõtte. Seejärel toimub vestlus klassijuhatajaga. Koordineerija selgituste kohaselt arutab koordineerija klassijuhatajaga õpilase individuaalsele kaardile kantud soovitusel ja lapse arenguvestluse käigus saadud teabe ning lapsevanema ettepanekud ja soovid läbi õppeaasta lõpus või uue õppeaasta alguses. Saadud teabele tuginedes teeb koordineerija ettepanekuid õpetajatele edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, tugispetsialistidele tugimeetme või tugiteenuse rakendamiseks konkreetsele õpilasele, direktorile koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete loetelu täiendamiseks, huvijuhile huviringide tööks või lapsevanemale lapse täiendavate uuringute läbiviimiseks.

2.3.9. „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 48 lõike 6 kohaselt dokumenteeritakse haridusliku erivajaduse tuvastamiseks läbiviidud pedagoogilis-psühholoogilise hindamise tulemused, õpetajate täiendavad tähelepanekud ja soovitusel õpilase tugevate ja arendamist vajavate külgede kohta, kooli tugispetsialistide soovitusel, testimiste ja uuringute tulemused ning nõustamiskomisjoni soovitusel õppe korraldamiseks ja sellest tulenevalt õpilasele rakendatud meetmed haridusliku erivajadusega õpilase arengu ja toimetuleku jälgimiseks koostatud individuaalse arengu jälgimise kaardil. Individuaalse arengu jälgimise kaardi koostamise ja täitmise eest vastutavad isikud koolis määrab direktor.

Kõigile õpilastele oli avatud individuaalse arengu jälgimise kaart. Kaardi täitmise eest vastutavad klassijuhatajad. Klassijuhataja vastutus on sätestatud direktori 02.10.2012 käskkirjaga nr 1-1/150.

2.4. Pedagoogide ettevalmistus tööks erivajadustega õpilastega

Teenistusliku järelevalve läbiviimisel kontrolliti pedagoogide ettevalmistust tööks erivajadustega õpilastega ning andmete õigsust Eesti Hariduse Infosüsteemis (edaspidi *EHIS*).

2.4.1. EHISe andmetel töötas koolis 23.10.2012 seisuga 27 pedagoogi. Andmete kontrollimisel selgus:

- 1) Kooli pedagoogilise personali ettevalmistus tööks erivajadustega õpilastega on õpetajate osas hea – 19 õpetajast vastab haridusministri 26.08.2002 määrusega nr 65 „Pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“ kehtestatud nõuetele 17 õpetaja kvalifikatsioon, kuid neljast õpilaskodu kasvatajast vastab kehtestatud nõuetele vaid kahe õpilaskodu kasvataja ettevalmistus. Nõuetele ei vasta õppealajuhataja kvalifikatsioon.
- 2) Õpetaja (eesti keel, emakeel, inimeseõpetus, loodusõpetus, matemaatika III kooliastmes, ringitunnid) – EHISes on õpetajale märgitud pedagoogi ametijärk tähtajaga kuni 24.08.2007. Haridusministri 02.10.2002 määruse nr 69 „Pedagoogide atesteerimise tingimused ja kord“ § 9 lg 1 kohaselt omistatakse pedagoogi ametijärk tähtajatult. Vanempedagoogi ametijärk on omistatud 24.08.2007. Haridusministri 02.10.2002 määruse nr 69 „Pedagoogide atesteerimise tingimused ja kord“ § 9 lg 2 kohaselt omistatakse vanempedagoogi ametijärk viieks aastaks. Seisuga 23.10.2012 oli viieaastane tähtaeg möödunud, kuid EHISes puudus seisuga 23.10.2012 mäрге ametijärgu tähtaja lõppemise kohta. Järelevalve läbiviimise ajal andmed parandati.
- 3) Õpetaja (lapsehoolduspuhkusel) – pedagoogi kvalifikatsioon õpetajana ei vasta haridusministri 26.08.2002 määruse nr 65 „Pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“ §-s 23 kehtestatud nõuetele, kuna puudub magistrikraad või sellele vastav haridustase ning läbimata on 320-tunnine eripedagoogika kursus.
Pedagoog on läbinud 2004–2006 eripedagoogilise 320-tunnise koolituse Eesti-Norra koostööprojekti raames, kuid haridusministri 26.08.2002 määruse nr 65 „Pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“ kohaselt tuleb kvalifikatsiooninõuete täitmiseks vajalik koolitus läbida kõrghariduse omandamist võimaldavas õppeasutuses. „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 75 lg 6 võimaldab sõlmida aastase tähtajalise töölepingu õpetajaga, kelle kvalifikatsioon nõuetele ei vasta, EHISe andmetel ei olnud õpetajaga tähtajalist töölepingut sõlmitud.
- 4) Õpilaskodu kasvataja (1,0 ametikohta) – pedagoogi kvalifikatsioon ei vasta haridusministri 26.08.2002 määruse nr 65 „Pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“ §-s 30 kehtestatud nõuetele, kuna puudub tasemeharidus (kõrg- või keskeriharidus). Kasvatajaga on sõlmitud üheaastane tööleping. „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 75 lg 6 võimaldab sõlmida aastase tähtajalise töölepingu õpetajaga, kuid mitte õpilaskodu kasvatajaga. Direktori selgituste kohaselt on aastase töölepingu sõlmimisel lähtutud „Töölepingu seadusest“ (TLS). TLSi § 9 lubab tähtajalise töölepingu sõlmida, kui seda õigustavad töö ajutisest tähtajalisest iseloomust tulenevad mõjuvad põhjused, eelkõige töomahu ajutine suurenemine või hooajatöö tegemine, kuid õpilaskodu kasvataja puhul ei ole tegemist töomahu ajutise suurenemisega või hooajatööga.
- 5) Õpetaja (ajalugu ja kodanikuõpetus, matemaatika, elu- ja toimetulekuõpe, vene keel I kooliastmes, ajalugu ja kodanikuõpetus, loodusõpetus, väärtusõpetus II kooliastmes, ringitunnid) – EHISe andmetel on õpetajal kutsekõrgharidus, kuid pedagoogi kvalifikatsioon on märgitud vastavaks, kuigi nõutavaks tasemehariduse nõudeks on magistrikraad või sellele vastav tasemeharidus või keskeriharidus. Õpetaja on lõpetanud 06.07.2004 Venemaa Kõrgkooli, koolijuht Eesti ENIC/NARIC Keskuses diplomit hinnata pole lasknud. Järelevalve läbiviimisel selgitas Haridus- ja Teadusministeerium koostöös Eesti ENIC/NARIC Keskusega välja, et õpetajal on magistrikraadiile vastav haridustase, seega on EHISesse kantud haridustase valesti.
- 6) Logopeed – EHISe andmetel on pedagoogile omistatud 25.04.2008 pedagoog-metoodiku ametijärk. Haridusministri 02.10.2002 määruse nr 69 „Pedagoogide atesteerimise tingimused ja kord“ § 1 kohaselt logopeede ei atesteerita. Koolijuhi selgituste kohaselt on logopeed atesteeritud Eesti Logopeedide Ühingu poolt 25.04.2008. aastal, kus talle omistati logopeed V kutsekvalifikatsioon ning koolijuht luges selle järgu vastavaks õpetaja-metoodiku tingimustele, mis on aga vastuolus haridusministri 02.10.2002 määruses nr 69 „Pedagoogide atesteerimise tingimused ja kord“ kehtestatuga.

- 7) Õpetaja (kunst, matemaatika, muusika, tööõpetus, vene keel I kooliastmes, kunst, muusika II kooliastmes, kunst, muusika III kooliastmes) – EHISes puudub keskeriharidust tõendava diplomi number. Koolijuhi selgituse kohaselt ei ole ta pidanud vajalikuks küsida kesk-erihariduse diplomit, kuna õpetaja töötab kõrgema taseme diplomi alusel. Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 määruse nr 265 „Eesti Hariduse Infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“ § 20 lg 1 p 5 kohaselt on EHISesse kantud andmete puhul alusdokumendiks haridust tõendav dokument.
- 8) Õpetaja (arvutiõpetus I–III kooliastmes, meediaõpetus II kooliastmes) – EHISe andmetel on pedagoog omandanud Tallinna Tehnikaülikoolis magistrikraadi. Järelevalve läbiviimisel selgus, et tegelikult on pedagoogil magistrikraadile vastav haridustase, mitte magistrikraad. Seega peab EHISesse olema märgitud haridustasemeks bakalaureusekraad.
- 9) Õpetaja (kehaline kasvatus ja rütmika I–III kooliastmes, ringitunnid) – õpetaja oli 22.06.2012 omandanud magistrikraadi, seisuga 23.10.2012 oli EHISes vastav kanne tegemata, mis on Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 määruse nr 265 „Eesti Hariduse Infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“ § 22 lõike 3, mille kohaselt kinnitatakse õpetajate/pedagoogide andmete õigsus oktoobri 1.–5. kuupäeval, täitmata jätmise.
Õpetaja kvalifikatsioon vastab nõuetele alates 22.06.2012, kuid õpetajale on 01.09.2006 omistatud pedagoogi ametijärk, mis on vastuolus haridusministri 02.10.2002 määruse nr 69 „Pedagoogide atesteerimise tingimused ja kord“ §-s 6 kehtestatud, mille kohaselt omistatakse pedagoogi ametijärk atesteeritavale, kelle kvalifikatsioon vastab kehtestatud nõuetele.
- 10) Õpetaja (kehaline kasvatus I–III kooliastmes, ringitunnid) – pedagoogi kvalifikatsioon õpetajana ei vasta haridusministri 26.08.2002 määruse nr 65 „Pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“ §-s 23 kehtestatud nõuetele, puudub tasemeharidus – magistrikraad või sellele vastav tasemeharidus.
Pedagoogi kvalifikatsioon ringijuhina ei vasta haridusministri 26.08.2002 määruse nr 65 „Pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“ §-s 28 kehtestatud nõuetele, läbimata on 40-tunnine noorsootöö või pedagoogikakursus.
EHISes puudub märged õpetajana tähtajalise töölepingu sõlmimise kohta. Koolijuhi selgituste kohaselt on õpetajaga sõlmitud tähtajaline tööleping 17.08.2012–15.06.2013, kuid EHISes on vastav märged tegemata.
- 11) Õpetaja (eesti keel, elu- ja toimetulekuõpetus, kunst ja käeline tegevus, matemaatika, tööõpetus II kooliastmes) – EHISes puudub keskeriharidust tõendava diplomi number. Koolijuhi selgituse kohaselt ei ole ta pidanud vajalikuks küsida kesk-erihariduse diplomit, kuna õpetaja töötab kõrgema taseme diplomi alusel. Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 määruse nr 265 „Eesti Hariduse Infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“ § 20 lg 1 p 5 kohaselt on EHISesse kantud andmete puhul alusdokumendiks haridust tõendav dokument.
- 12) Õpetaja (muusika I–III kooliastmes, muusikaõpetus I–II kooliastmes) – EHISe andmetel on pedagoog lõpetanud 1991. aastal Tartu Õpetajate Seminari. Dokumendi number puudub. Koolijuhi selgituse kohaselt ei ole ta pidanud vajalikuks küsida kesk-erihariduse diplomit, kuna õpetaja töötab kõrgema taseme diplomi alusel. Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 määruse nr 265 „Eesti Hariduse Infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“ § 20 lg 1 p 5 kohaselt on EHISesse kantud andmete puhul alusdokumendiks haridust tõendav dokument.
- 13) Õppealajuhataja – pedagoogi kvalifikatsioon õppealajuhatajana ei vasta haridusministri 26.08.2002 määruse nr 65 „Pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“ §-s 15 kehtestatud nõuetele, puudub vähemalt kolmeaastane pedagoogilise töö staaž keha-, kõne-, meele- või vaimupuuetega või psüühikahäiretega või tasandusklassi õpilastega.

- 14) Õpetaja (tööõpetus II ja III kooliastmes, ringitunnid), õpilaskodu kasvataja – pedagoogi kvalifikatsioon õpetajana ja õpilaskodu kasvatajana ei vasta haridusministri 26.08.2002 määruse nr 65 „Pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“ §-des 23 ja 30 kehtestatud nõuetele, õpetajana puudub magistrikraad või sellele vastav tasemeharidus, õpilaskodu kasvatajana puudub kõrg- või keskeriharidus.

EHISe andmetel on pedagoogi kvalifikatsioon märgitud vastavaks, samuti puudub EHISes märges tähtajalise töölepingu sõlmimise kohta.

Pedagoogile on 01.01.2007 omistatud pedagoogi ametijärk, mis on vastuolus haridusministri 02.10.2002 määruse nr 69 „Pedagoogide atesteerimise tingimused ja kord“ §-s 6 kehtestatud, mille kohaselt omistatakse pedagoogi ametijärk atesteeritavale, kelle kvalifikatsioon vastab kehtestatud nõuetele.

- 15) Õpetaja (eesti keel, kodulugu, loodusõpetus, kunst, tööõpetus I kooliastmes, inimeseõpetus, kunst, matemaatika, väärtusõpetus II kooliastmes, ringitunnid) – EHISe andmetel on pedagoog lõpetanud Tallinna Pedagoogilise Seminari. Andmete kontrollimisel selgus, et pedagoog on lõpetanud E. Vilde nimelise Tallinna Pedagoogilise Instituudi.

- 16) Õpetaja (tööõpetus II ja III kooliastmes, ringitunnid) – EHISe andmetel on õpetajaga sõlmitud tähtajaline tööleping 01.09.2011 kuni 15.06.2012. Seisuga 23.10.2012 peab õpetajaga olema sõlmitud tähtajatu tööleping. Koolijuhi selgituste kohaselt on pedagoogiga sõlmitud tähtajatu tööleping, kuid andmed EHISes on muutmata.

EHISe on pedagoogi ametijärguks märgitud alates 01.09.2000 pedagoogi ametijärk. Alusdokumendiks on märgitud direktori 04.10.2012 käskkiri nr 2012, seega on käskkiri vormistatud 12 aastat hiljem. Koolijuhi selgituste kohaselt on nimetatud sissekanded tehtud teise kooli poolt.

III. KOKKUVÕTE

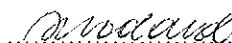
- 3.1. Teenistusliku järelevalve läbiviimisel selgus, et kooli direktor ei olnud korraldanud õppeasutuses kasvatustegevust viisil, mis oleks taganud piisava ööpäevaringse järelevalve õpilaste üle.
- 3.2. Personali oli õpilaskodus nõutavast vähem, info ei liikunud õigeaegselt, tökohustused ei olnud selgelt jagatud, koolis välja töötatud dokumendid ja tegelik töökorraldus ei olnud omavahel kooskõlas ja süsteemne, mistõttu ei olnud õpilaste üle tagatud ööpäevaringne järelevalve.
- 3.3. Kool sai õpilase kodukoha lastekaitse spetsialistilt mitmetimõistetavat infot (nt et politsei poole on juba pöördutud; millised olid lapse kehal täheldatud vigastused). Nädala jooksul ei võtnud kool ja kohalik omavalitsus täit vastutust selle eest, et juhtumi lahendamine jõuaks politseisse.
- 3.4. Dokumentatsioon ja vestlused kinnitavad, et kuigi vägivaldajuhtumile eelnevalt oli märgatud väiksemaid muutusi juhtumiga seotud õpilaste käitumises, need olid osaliselt dokumenteeritud ka õpilaskodus peetavas valvepäevikus, ei olnud sellele järgnevad tegevused piisavad, tagamaks õpilaste turvalisust.
- 3.5. Filmitud vägivaldajuhtumist teadlikuks saades tegutsesid töötajad koolis kehtestatud hädaolukorra plaani kohaselt ja otstarbekalt.
- 3.6. Koolis rakendatakse meetmeid turvariskide ennetamiseks, kuid kodukorras ei ole need kõik välja toodud. Õpilase jaoks on kodukorras loetletud liiga palju erinevaid töötajaid, keda õpilane peab olenevalt olukorrast teavitama, osaliselt on need vastukäivad.
- 3.7. Kooli kodukorra kohaselt on koolitöötajad kohustatud reageerima õpilaste ning koolitöötajate turvalisust ohustavate olukordade ilmnemisel vastavalt oma ametijuhendile. Õpetaja, kasvataja, abiõpetaja, klassijuhataja ja direktori asetäitja õppe- ja kasvatustöö alal (õppealajuhataja) ametijuhendid sätestavad nende vastutuse turvalisuse tagamise osas, kuid ei kajasta, kuidas vastavad töötajad peaksid turvalisust ohustavates olukordades tegutsema.
- 3.8. Töötajate ametijuhendid ei ole omavahel kooskõlas. Ametijuhendites on sätestatud, et tuleb teha koostööd psühholoogiga. Psühholoogi koolis ei ole, on sotsiaalpedagoog. Sotsiaalpedagoog allub ametijuhendi järgi direktorile ja õppealajuhatajale, kuid õppealajuhataja ametijuhendi järgi alluvad temale aineõpetajad, kasvatajad, aga mitte sotsiaalpedagoog.
- 3.9. Vestlustest töötajatega ilmses, et teavitamise ja infovahetuse liinid töötajate vahel ei ole selged. Koolisisene töökorraldus ei taga info liikumist kõigi osapoolteni. Tööülesannete jaotus sotsiaalpedagoogi ja õppealajuhataja vahel ning kes juhib milliste juhtumite lahendamist, ei ole selgelt määratletud. Kui õpilaskodus on toimunud korrariikumine või muu juhtum, siis õppealajuhataja otsustab juhtumi lahendamise üle. Vajalik info ei jõudnud alati sotsiaalpedagoogini, kuigi oleks õpilaskodu kodukorda arvestades pidanud jõudma.
- 3.10. Kooli pedagoogilise personali ettevalmistus tööks erivajadustega õpilastega on õpetajate osas hea – 19 õpetajast vastab kehtestatud nõuetele 17 õpetaja kvalifikatsioon, kuid neljast õpilaskodu kasvatajast vastab kehtestatud nõuetele vaid kahe õpilaskodu kasvataja ettevalmistus. Nõuetele ei vasta õppealajuhataja kvalifikatsioon.

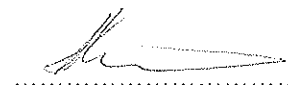
IV. ETTEPANEKUD KOOLI DIREKTORILE

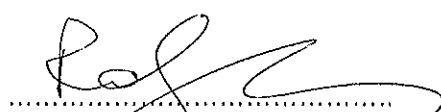
- 4.1. Koostada juhtumis osalejatele käitumise tugikava või rakendada teisi vajalikke tugimeetmeid.
- 4.2. Kaaluda koolimaja ümbruses ning koridorides jälgimisseadmestiku kasutamise otstarbekust.
- 4.3. Esitada välismaal välja antud diplomid hindamiseks Eesti ENIC/NARIC Keskusele vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.06.2005 määruses nr 120 „Eesti Vabariigi kvalifikatsioonide ja enne 20. augustit 1991. a antud endise NSV Liidu kvalifikatsioonide vastavus“ kehtestatule.
- 4.4. Vaadata üle ja uuendada töötajate ametijuhendid.
- 4.5. Leppida kokku õpilaskodu valvapäeviku sissekannete ühtsetes nõuetes ning valvapäeviku kasutus.

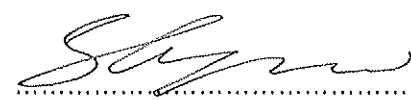
V. ETTEKIRJUTUSED KOOLI DIREKTORILE

- 5.1. Viia kooli kodukord kooskõlla „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ kehtestatuga. Tähtaeg 15.12.2012.
- 5.2. Tagada õpilaskodus ametikohtade täitmine lähtudes haridus- ja teadusministri 08.12.2010 määruses nr 74 „Koolitöötajate miinimumkoosseis“ ning haridus- ja teadusministri 11.08.2010 määruses nr 39 „Õpilaskodu tegutsemise tingimused ja kord“ kehtestatust. Tähtaeg 02.01.2013.
- 5.3. Viia õpilaskodu kodukord ja tegelik tegevus kooskõlla lähtudes direktori 09.01.2012 käskkirjaga nr 1-1/1 „Valga Jaanikese Kooli õpilaskodu kodukord“ kinnitatus. Tähtaeg 15.12.2012.
- 5.4. Viia õpilaskodu õpilaste arv vastuvõtu piiramisega õigusaktides kehtestatud tervisekaitse normidele vastavaks lähtudes haridus- ja teadusministri 11.08.2010 määruses nr 39 „Õpilaskodu tegutsemise tingimused ja kord“ kehtestatust. Tähtaeg 01.09.2013.
- 5.5. Määrata koolis haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija ja määratleda koordineerija ülesanded lähtudes „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ kehtestatust. Tähtaeg 15.12.2012.
- 5.6. Viia arenguveestluste läbiviimine kooskõlla „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ ning kooli „Õpilase arenguveestluste läbiviimise korras“ kehtestatuga. Tähtaeg 15.12.2012.
- 5.7. Viia kooli õppekava kooskõlla Vabariigi Valitsuse 06.01.2011 määruses nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ kehtestatuga. Tähtaeg 31.03.2013.
- 5.8. Lähtuda andmete kandmisel EHISesse Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 määruses nr 265 „Eesti Hariduse Infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“ kehtestatud nõuetest. Tähtaeg 15.12.2012.
- 5.9. Tagada ametikohtade täitmine pedagoogidega, kelle ettevalmistus vastaks haridusministri 26.08.2002 määrusega nr 65 „Pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“ kehtestatud nõuetele. Tähtaeg 01.09.2013.
- 5.10. Viia pedagoogide atesteerimise korraldus kooskõlla haridusministri 02.10.2002 määruses nr 69 „Pedagoogide atesteerimise tingimused ja kord“ kehtestatuga. Tähtaeg 02.01.2013.
- 5.11. Sõlmida õpetajatega, kelle kvalifikatsioon ei vasta nõuetele, aastane tähtajaline tööleping vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ kehtestatule. Tähtaeg 01.09.2013.
- 5.12. Viia töölepingud kooskõlla „Töölepingu seaduses“ kehtestatud tingimustega. Tähtaeg 02.01.2013.

.....
Hille Voolaid
Haridus- ja Teadusministeeriumi
välisindamisosakonna asejuhataja

.....
Heidi Kiuru
Haridus- ja Teadusministeeriumi
välisindamisosakonna peaekspert

.....
Tiit Rahuoja
Haridus- ja Teadusministeeriumi
üldharidusosakonna peaekspert

.....
Siiri Lepasaar
Haridus- ja Teadusministeeriumi
üldharidusosakonna peaekspert